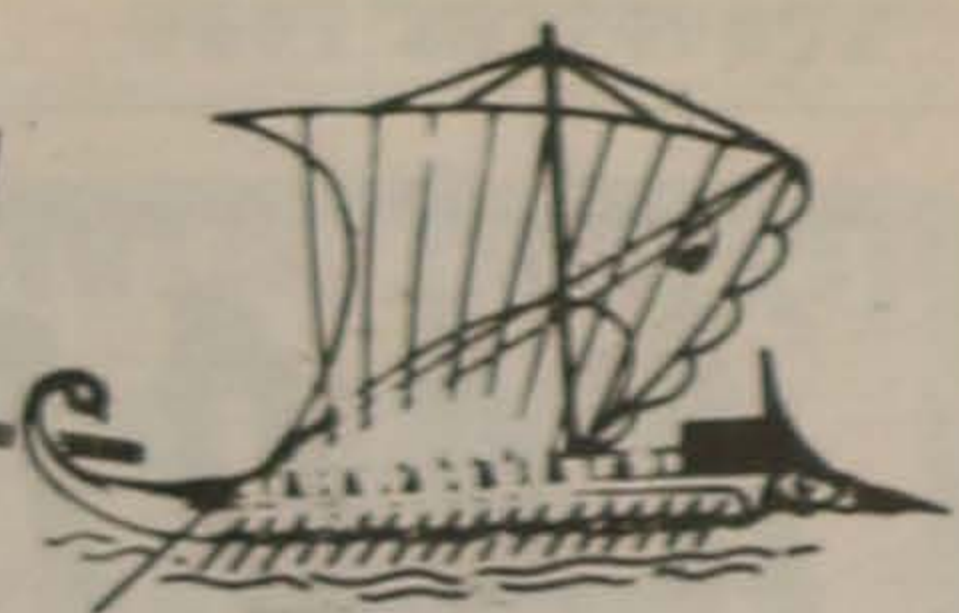

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

ΕΤΟΣ 110
ΦΥΛΛΟΥ 110

ΜΗΝΙΑΙΟ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΣΤΑΥΡΙΤΕΣ 1999
(ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ)

Στην Παναγία Σουμελά ο Αρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος

Ιδρύματος της Μονής, σε περίοπτη θέση.

Στη βάση του και σε ειδική λάρνακα τοποθετήθηκαν τα οστά του οπλαρχηγού της επτάκωμης Σάντας του Πόντου καπετάν Ευκλείδη Κουρτιδίη.

Στη συνέχεια μπροστά από το μνημείο του ολοκαυτώματος της ηρωικής Σάντας τελέστηκε Τρισάγιο όπου και μίλησε ο Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος κ.κ. Χριστόδουλος.

Ο Χρυσάνθος Φιλιππίδης ήταν μια ηγετική μορφή του Ποντιακού Ελληνισμού, που υπεράσπισε την ανεξαρτησία του Πόντου στη διεθνή διάσκεψη των Παρισίων και κατέστη ένας ηγέτης των Ποντίων.

Γιαυτό και τα οστά του μεταφέρθηκαν από την Αθήνα, όπου πέθανε, στην Παναγία Σουμελά.

στην Καστανιά, βρέθηκε ο Αρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος το Σάββατο 4 και 5 Σεπτεμβρίου.

Ο κύριος σκοπός της επίσκεψης του Αρχιεπισκόπου στην Ιερά Μονή Παναγίας Σουμελά ήταν η επιθυμία του να αποβρεθεί σε εκδηλώσεις τιμής, με την ευκαιρία της συμπλήρωσης 70 χρόνων από το θάνατο του μακαριστού Επισκόπου του Ποντιακού Ελληνισμού Αρχιεπισκόπου Αθηνών και Πάσης Ελλάδος Κυρού Χρυσάνθου Φιλιππίδη, που υπήρχε μητροπολίτης Τραπεζούντας.

Στο πλαίσιο της εκδήλωσης έγιναν τα αποκαλυπτήρια του μνημείου των μαρτύρων και αγωνιστών του Πόντου που αναγέρθηκε από το Δ.Σ. του

Εις μνήμην

ΤΟΥ ΕΘΝΟΜΑΡΤΥΡΑ ΝΙΚΟΥ ΚΑΠΕΤΑΝΙΔΗ

Δημοσιογράφος, εκδότης και διευθυντής εφημερίδων και περιοδικών της Τραπεζούντας.

Ενας εκφραστής του αγνού πατριωτισμού και της ψυχικής αλκής του Ποντιακού Ελληνισμού, που με τα πύρινα πατριωτικά του άρθρα κράταγε ζωντανή την ελπίδα της ανεξαρτησίας του Πόντου και την Ενωσή του με τη Μητέρα Ελλάδα.

Γεννήθηκε στη Ριζούντα, το Δεκέμβριο του 1889. Αποφοίτησε το 1905 από το φροντιστήριο Τραπεζούντας. Από νωρίς ασχολήθηκε με τη δημοσιογραφία. Η πένα του βρισκόταν πάντα στην πρώτη γραμμή των γεγονότων, σε μια εποχή που είχε τεθεί σε εφαρμογή το σχέδιο Γενοκτονίας του Ποντιακού Λαού.

Για την πατριωτική του δράση συλλαμβάνεται. Ο-

ταν ο πρόεδρος του "δικαστηρίου" του απηύθυνε την κατηγορία ότι αγωνιζόταν για την ανεξαρτησία του Πόντου, σηκώθηκε και συμπλήρωσε: "Όχι μόνο για την ανεξαρτησία, αλλά και την ένωσή του με την Ελλάδα". Σε ηλικία 32 ετών οδηγείται στην αγχώνη. Ήταν 21 Σεπτεμβρίου του 1921. Οι τελευταίες του λέξεις μπροστά στην αγχώνη ήταν: "Ζήτω η Ελλάς!".

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΕΤΟΣ 1959-60

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΧΕΙΜΩΝΙΔΗΣ ΜΩΥΣΗΣ Πρόεδρος
ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ ΘΗΛΕΦΑΝΗΣ Γενικός Γραμματέας

- ΑΛΗΧΑΝΙΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Μέλος
- ΤΣΙΠΡΙΔΗΣ ΚΟΣΜΑΣ Μέλος
- ΜΕΝΕΜΗΤΖΙΔΗΣ ΙΩΣΗΦ Μέλος
- ΦΩΤΙΑΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Μέλος
- ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ ΜΙΧΑΗΛ Μέλος
- ΚΑΖΕΠΙΔΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ Μέλος
- ΣΠΑΝΙΔΗΣ ΑΝΕΣΤΗΣ Μέλος
- ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Μέλος
- ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ Μέλος

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΤΟΣ 1973

Εσοδα: 71.864
Εξοδα: 61.005
Υπόλοιπο: 10.859

ΠΟΝΤΙΑΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ακρίτες - Διγενής

Ποντιακή ακριτική ποίηση

Στάθη Αθανασιάδη (Γερο - Στάθη)

Η Ευξείνος Λέσχη Βεροίας, εξέδωσε πρόσφατα το βιβλίο με τον παραπάνω τίτλο του Γερο Στάθη συνταξιούχου Ποντίου διδασκάλου που μένει στην Καστανιά Βεροίας.

Στο βιβλίο αυτό ο αναγνώστης βρίσκει 47 ποντιακά ακριτικά τραγούδια, έναν ολόκληρο θησαυρό και ζει με τη φωνή του Πόντου όλες τις δόξες της φυλής μας.

Το έργο αυτό του Γεροσάθη είναι έργο ζωής και δείχνει ότι ο συγγραφέας με ευσυνειδησία και αγάπη. Αυτό το βιβλίο δεν πρέπει να λείπει από καμιά βιβλιοθήκη, γιατί είναι μια αστείρευτη πηγή πατριδολατρίας και μια αθάνατη μνήμη του ελληνικού Πόντου.

Η πρωταβουλία αυτή της Λέσχης που έρχεται σαν συνέχεια άλλων παρόμοιων υφαιών πρωτοβουλιών δεν μπορεί παρά να γραφτεί στο ενεργητικό της και κάνει τα μέλη της να νιώθουν βαθειά υπερηφάνεια γιατί εκπληρώνουν κατά τον καλύτερο τρόπο το χρέος τους στον Πόντο και στην ιστορία του.

"ΦΡΟΥΡΟΣ ΗΜΑΘΙΑΣ"

14-3-78

Από το νέο ξεκίνημα της ραδιοφωνικής εκπομπής της Ευξείνου Λέσχης Βεροίας στο Ράδιο Τύπος FM.

Η ΕΠΙΦΥΛΙΑ ΤΟΥ "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ"

Στις 5 Οκτωβρίου του 1912 η πατρίδα μας πήρε τη μεγάλη απόφαση ν' απελευθερώσει το σκλαβωμένο Ελληνισμό.

Στο μεγάλο εκείνο αγώνα παρόντες και οι Πόντιοι.

"Ξερβία, Μουρβούνιο, Ελλάς και Βουλγαρία, αγκίστρων τον πόλεμο για την ελευθερία"

Η ποντιακή μούσα με το δίστιχο αυτό σάλπισε το εγερτήριο προσκλητήριο. Είναι οι πόντιοι το μεγάλο "Παράν" με εθελοντές και οικονομικές ενισχύσεις, για να χαρίσουν μαζί με τους άλλους αδελφούς τους τη λευτεριά στους σκλαβωμένους Έλληνες. Μια καθολική συγκίνηση κι ένας παγκόσμιος ενθουσιασμός ξεσπάει τότε το Έθνος για τον ιερό αγώνα.

Οι γενναίοι πολεμιστές μας ξεγύρισαν σαν αστραπή, σαν αετολάλη και με θυελλώδεις προκλήσεις γκρέμισαν το καταχθόνιο (σκλαβότατο) κτήριο της σκλαβιάς και υψώνουν τον ολόκαυτο πυργό της Λευτερίας. Στεφανισμένοι και θαλασσοί οι

μαχητές μας χτυπούν απ' όλες τις μεριές το δράκο της τυραννίας. Η Ελληνική Φυλή στην ημιεική της εκείνη εξόρμηση ξεναφανέρωσε το μεγαλείο και τη δύναμή της. Στα μάτια όλης της γης το Γένος των ηρώων παρουσιάστηκε πάλι έξοχο κι ολοφάνετο, γενναίο και θαυμαστό.

Ιστορικές κι αληγομόνητες έμειναν οι σκηνές της απελευθέρωσης τη βόρειας Θεσσαλίας, της Μακεδονίας, της Ηπείρου, των νησιών του Αιγαίου και της Κρήτης. Τα πνευμένα χέρια, που αιώνες δούλευαν στον ανελέητο αφέντη, ελεύθερα πια από τις βαριές αλυσίδες της σκλαβιάς απλώνονταν ν' αγκαλιάσουν και να στεφανώσουν τους αδελφούς απελευθερωτές. Πλημμύρα το μάτι από τα λυτρωτικά της χαράς δάκρυα, εξαλλες οι λυτρωτικές φωνές, πλατύ κι ολοκάθαρο το γέλιο στα

ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ ΜΕΛΕΤΙΔΗ

Ευγνωμοσύνη κι ευλογία

φρυγμένα από τον πόνο χείλη, φως στα πρόσωπα από την αστραφτερή δάδα της Λευτερίας, Ανάσταση στο σκλαβωμένο Γένος, Λαμπρή στις ψυχές, γιορτές στα χωριά και στις πόλεις, που αντί-

κρυσαν την πολυπόθητη θεά - Λευτεριά.

Τρεμάμενα τα χείλη υμνολογούσαν τους νικητές κι εξέφραζαν την ευγνωμοσύνη, ολατρεύουσα από την ασυγκράτητη χαρά τα χέρια των σκλάβων στεφάνωναν κι ευλογούσαν τους Ελευθερωτές, Μέρεις σπάνιες, άγιες, ανεπανόλητες, Μέρεις εθνικής ανάστασης και παλιγγενεσίας, Μέρεις αληγομόνητες. Όλο το Γένος παραληρούσε από την θεόρατη χαρά και την πονύψηλη δόξα.

Η Λευτεριά, Κυρά και Σώτηρα γάμοσε την Ελλάδα με ζωή και φως, με υπερηφάνεια και δόξα, με οθαπρέπεια και τιμή, με σεβασμό και δύναμη. Δόξα και τιμή στους Ελευθερωτές κι αιώνια η μνήμη στους ηρώους νεκρούς του μεγάλου εκείνου αγώνα.

ΓΡΑΦΤΕΙΤΕ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΜΑΣ

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ

Ανέκδοτα

1. Τζιπ τ' εσόν

Ο Κώστας ο Κατακάλης α στη Σιαμανάντων, παιδίν κι έστεκεν απόν α στην δευτερον την γυναίκαν ατ. Είντιαν είπαν απόν όλα εποίκαν και ξαν τα παιδία τουν επέθαναν. Τελευταία ασά σεράντα εφτά μονοστέφανα ετεριάτεψαν έναν αγουρόπον κ' εκόλτσαν άτο Στύλο να στεκ'.

Εχάναν τ' αχούλια τουν, επαρέλεπαν άτο, έθαρναν άμον εκείνο αλλ' έναν ' κ επεγάν κ' έρχουσαν ' ς Σα παραμόνια.

Εναν ημέραν επήγεν κι' η ανεψιά τη Ευλαλία να ελέπ' το μωρόν. Ενοιξεν το κουνίν και "πιρ λαν πιρ" εχπαράν και εσύρθεν οπίς...

- Μώσε, είπεν, Θείο Κώστη, αούτο το παιδίν ντ' άσκεμον εν!

Και το στόμαν άθε Πα άμον απάκ! Τσιπ τ' εσόν...

2. Αγλαθιάζ' τα δόντια τ'

Οι γειτονάδες εκάξουσαν απάν σο δώμαν τη Σοχτάβας, έπλεκαν τ' ορτάρια τουν, εμπάλωναν τα λώματα του μωρία τουν και εκεβεζελέγευαν.

Ο Πότζιολον τη Μαρούλας, επέγεν κ' έρχουτον έμπριά τουν, και με τ' έναν τσιπίν φορκαλή, εκαθαρίζεν τα δόντια τ'.

Τερούν απόν οι γυναίκ' και γελούν, κι ασ' ολουούν πολλά γελά η Φανή η Ιορδανάβα.

- Φανή ντο γελάς; ερωτά τον η Βαρβάρα τη Τσουπογιάν.

- Κια πως να μη γελώ, ναι Βαρβάρα. Ασή Μαρούλας έρθα. Απάν σο φαγίν ερούξα.

Ντο έφαγαν; "μαλέζ" δίχως ψωμίν, κι ο Πότζιολον αγλαθιάζ' τα δόντια τ', να εθαρρεί η γειτονία πως έφαγεν κρέας...

Παροιμίες

"Βερεσιάν να ετόν, ολ' επαίρναν - Να ήταν βερεσε, το μυαλό δηλαδή, όλοι επαίρναν, αγόραζαν - για τον άμυαλο.

"Βόσκειται αδά κι ακεί" - Βόσκει εδώ και εκεί - Για τον ερωτοτροπούντα.

"Βράσον τα λάχανα σ'" - Βράσε τα λάχανά σου - Για τον φτωχό που μιλά για ωραία φαγητά ή για εκείνον που προσπαθεί να μπει σε ξένες υποθέσεις.

"Γάιδερος εγουγκάρτσεν" - Γάιδερος γκάρτισε - Περιφρονητικά γι' αυτόν που βρίζει ή κατηγορεί άδικα.

Αξίζει να σημειώσουμε ότι οι γεωργικές εργασίες της εποχής εκείνης δεν είχαν τις σημερινές τεχνικές ευκολίες και ήταν πολύ - πάρα πολύ κοπιαστικές, όπως π.χ. ο θερισμός με τα δρεπάνια, η μεταφορά των δεμάτων, το αλώνισμα, το λίκνισμα, κλπ.

Όπως πάντως κι αν ήταν, είχαν και την ομορφιά και χάρη τους, γι' αυτό πολλές φορές, οι παππούδες μας τις θυμούνται πολύ νοσταλγικά τις ημέρες εκείνες.

Με την γιορτή του Προφήτη Ηλία άρχιζε το μάζεμα των ξακουστών φουντουκιών "λεφτοκάρε" του Πόντου, των οποίων δείγματα έχουμε σήμερα στον Άγιον Όρος.

Λεξιλόγιο

1. ζαίφης = αδύνατος
2. ζαλακλάς = τρελός
3. ζαντία = τρελός
4. ζαρά = λόξα
5. ζάρωμαν = λύγισμα
6. ηβωρίζω = λιχνίζω
7. ήμποιος = όποιος
8. θαμνίν = θάμνος
9. θερίος = άγριος

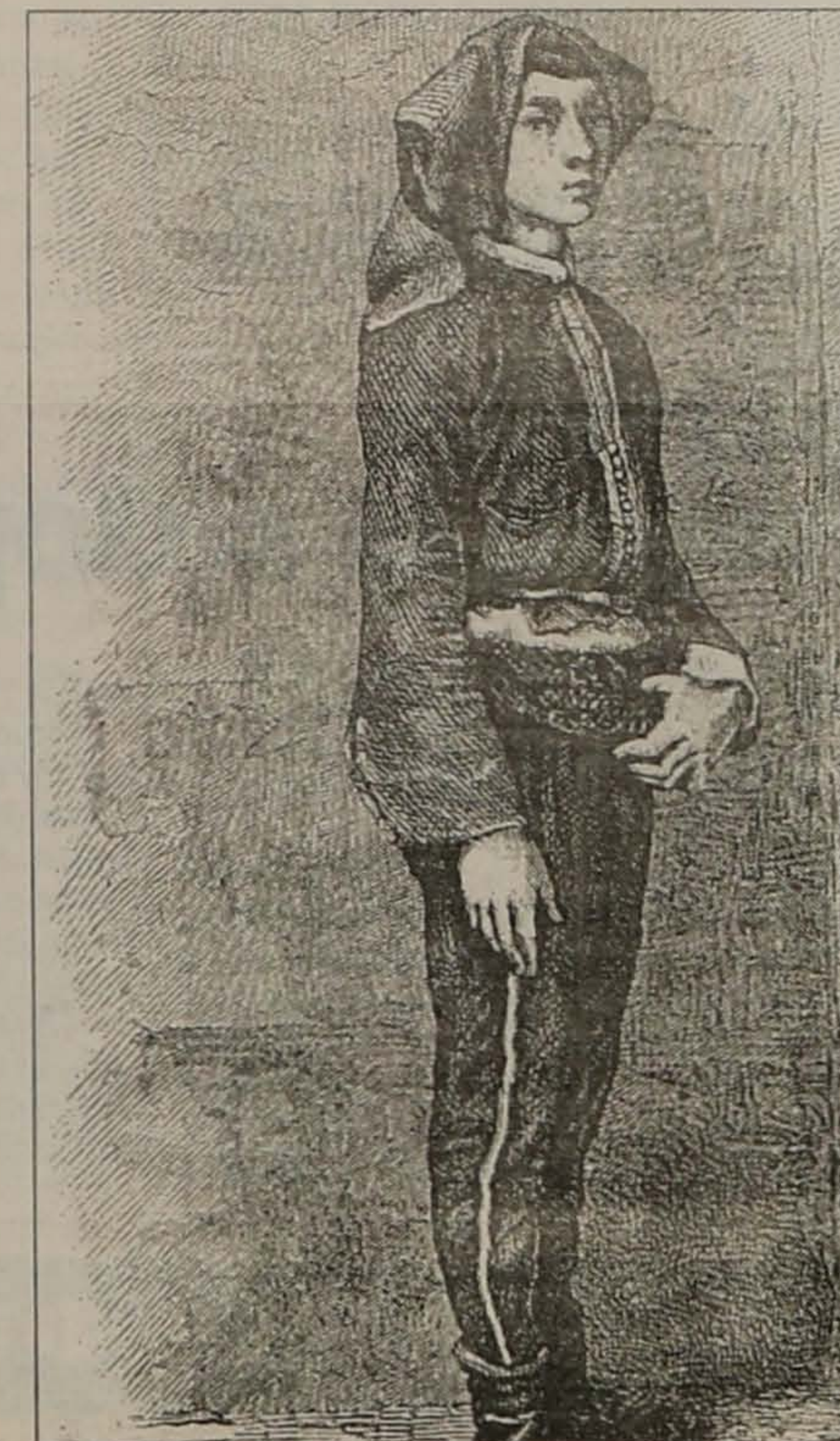
Αναμνήσεις μιας καλομάνας (γιαγιάς)

Όταν ήμουν δεκατεσσάρων χρόνων, ένα βράδυ που κοιμόμουνα ήρθαν οι γονείς μου κοντά στο κρεβάτι και με ξύπνησαν λέγοντάς μου: "Ξύπνα, Ξύπνα, απόψε θα δώσουμε τον αρραβώνα". Εγώ τρόμαξα. "Το αρραβώνα;" "Εσένα θα αρραβωνιάσουμε".

Σηκώθηκα, μου φόρεσαν μπλούζα και φούστα από κασμίρι και με πήγαν μέσα. Χαιρέτησα τα πεθερικά μου, του φίλησα το χέρι και με έβαλαν να κάτσω σε μια γωνιά. Μου έκαναν δώρα φλουριά και τέτοια και με ρώτησαν: "Θέλεις να πάρεις τον Λαυρέντο;" Εγώ δεν απάντησα, γιατί δεν έπρεπε να μιλήσω, αλλά και τον Λαυρέντιο δεν τον γνώριζαν.

Όταν μπήκαν στο σπίτι ο πεθερός μου και τα τέσσερα αγόρια του, δεν ήξερα ποιος από τους τέσσερις ήταν ο γαμπρός.

Δεν ξέρεις πόσο χάρηκα όταν είδαν τον Λαυρέντιο, που με πλησίασε και μου είπε: "Νύφη, εγώ είμαι ο γαμπρός. Αυτός ήταν ο πιο όμορφος.

ΕΝΑ ΔΩΡΟ ΜΕ "ΑΓΓΙΞΕ" ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΑ!

Του κ. Ανδρέα Ελ. Ταταριδής

... "Σύρω το τοξάρι μ' δεξά ανοίγουνταν γεράδες πάρω και σύρ' στο ζερβά κλαινίζω τοι μαννάδες..." (ΥΜΝΟΣ ΣΤΗΝ ΠΟΝΤΙΑΚΗ ΛΥΡΑ) Πόλυ Χάιτα

Διαβάζω τακτικά για τις πολιτιστικές δραστηριότητες της Ευξεινού Λέσχης Βερούιας και χαίρομαι (ειλικρινά χαίρομαι κι όχι συμβατικά), γιατί η Ε.Λ.Β. παρουσιάζει τέτοια και τόσο κινητικότητα σ' όλους τους πολιτισμικούς τομείς!

Να, πρόσφατα διάβασα στον Βεροιώτικο Τύπο, ότι η Ε.Λ.Β. διαθέτει τμήμα εκμάθησης Ποντιακής Λύρας, φυσικά για την Ποντιακή Νεολαία της περιοχής.

Εγώ, βεβαίως, δεν είμαι πια Νέος - μακάρι να ήμουν! Μπήκα ήδη στην Τρίτη ηλικία - είμαι 73 χρόνων! Για να πω ότι μπορώ να καγίνω στην εκμάθηση της Ποντιακής Λύρας, έστω αβοήθητος.

Γιατί το λέω αυτό; Διότι προ ημερών δέχθηκα την επίσκεψη, εδώ στην Ζάκυνθο, ενός αγνώστου μου συμπατριώτη, του κ. Θεόφιλου Πουρσούνιδη, ο οποίος από το 1955 (όπως μου είπε) έγινε "Αθηναίος" αν και γεννήθηκε και μεγάλωσε στο Μακροχώρι Βερούιας. Ο συμπατριώτης μας αυτός μου προσέφερε κάτι που ούτε το περίμενα: μια αληθινή Ποντιακή Λύρα! Λέω αληθινή, διότι έχω και μία μινιατούρα Ποντιακής Λύρας, που αγόρασα προ ετών από την Κατερίνη, σ' εκδρομή μας προς Μακεδονία! Αυτή την μινιατούρα-κεμεντζέ, την έχω πάνω στο γραφείο μου και την καμαρώνω!

Όμως το δώρο του κ. Θεοφ. Τουσούνιδη ήταν για μένα ό,τι το καλύτερο! Ως κοινωνικό άτομο που είμαι και ως "γραφιάς" (δεν τολμώ να πω συγγραφέας, αφού δεν είμαι τέτοιος!), έχω λάβει κατά καιρούς αρκετά δώρα και κυρίως βιβλία. Τέτοιο

δώρο όμως, ως το ανωτέρω, για πρώτη φορά! Γι' αυτό και συγκινήθηκα πολύ, μα πάρα πολύ από την ευγενική αυτή χειρονομία του κ. Θ.Π. Τόση δε ήταν η συγκίνησή μου, ώστε φίλησα το άψυχο ξύλο της Ποντιακής Λύρας!!! Και δάκρυσαι!

Τέλος πάντως, είμαι ευαίσθητος τύπος!...

Τώρα: θα μάθω Ποντιακή Λύρα; Επειδή μ' αρέσει να είμαι реалиστής, κι όχι ονειροπόλος, θα πω αυτό που πρέπει να πω: όχι! Πρώτον, διότι είμαι προχωρημένος στα χρόνια και αφομοιώνω δύσκολα κάτι το πρωτοφανέρωτο και δεύτερον, και να θέλω να μάθω τον Κεμεντζέ μας ποιος να μου δείξει τον χειρισμό του εδώ που βρίσκομαι, σ' ένα τόπο που αυτό το μουσικό όργανο είναι άγνωστο;

Έτσι, μέσω με την ελπίδα ότι τα παιδία μου ή μάλλον τα εγγόνια μου, μεγαλώνοντας, θα δείξουν κάποια κλίση στην μουσική, όπως όλοι, σχεδόν, οι Ζακυνθιοί, οπότε θα τα... υποχρεώσω ν' ασχοληθούν και με την Ποντιακή Λύρα, που εμάς τους Ποντίους και της ποντιακής καταγωγής τόσο μας συναρπάζει ακουστικά και συναισθηματικά!

Τέλος, για την αυθόρμητη αυτή χειρονομία του νέου μας φίλου, συμπατριώτη κ. Θεόφιλου Πουρσούνιδη (τ. Προέδρου Ενώσεως Ποντίων Αιγάλεω Αττικής), έχω μόνο ευχαριστήρια και λόγια καρδιάς να του πω και απ' αυτές τις στήλες, διότι με άγγιξε συναισθηματικά, αλλά και διότι μου έδειξε έτσι την εκτίμησή του για την αρθρογραφία μου στα ποντιακά θέματα, καθώς μου είπε! Η καλοσύνη του! Πάντως την Ποντιακή αυτή Λύρα θα την έχω ως το πιο πολύτιμο στολίδι το σπιτιού μου και πιστεύω ν' αξιοποιηθεί από τους τρυφερούς βλαστούς μου, που "τρέφονται" από τώρα με τα Ποντιακά νάματα!

Ανδρέας Ελ. Ταταριδής
Ζάκυνθος

Η Ευξείνος Λέσχη Βερούιας, πέρα από τις ποικίλες δραστηριότητες της, παρέχει σε μαθητές και φοιτητές πληροφορίες και βοηθήματα σχετικά με την παράδοση και την ιστορία του Ποντιακού Ελληνισμού.

Στην αναμνηστική φωτογραφία δύο μαθήτριες του Β' Γυμνασίου Βερούιας με το Διευθυντή του «Αργοναύτη» κ. Γιάννη Μελετιδή

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

ΜΕ ΤΟΝ

"ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ"

- Οι στήλες του "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ" είναι στη διάθεση όλων των αναγνωστών του.
- Οι εργασίες πρέπει να στέλνονται αν είναι δυνατόν δακτυλογραφημένες.

Χειρόγραφα δημοσιευμένα ή όχι δεν επιστρέφονται.

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ

ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

Γωνία 16ης Οκτωβρίου - Διός

Τηλ. (0331) 28.356 - Βερούια - ΤΚ 59100

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ Α. ΜΕΛΕΤΙΔΗΣ

Οικονομολόγος - Συγγραφέας

Θουκουδίδη 2 - Τηλ. (0331) 25.282

Βερούια (ΤΚ 59100)

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ

ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

Γωνία 16ης Οκτωβρίου - Διός

Τηλ. (0331) 28.356 - Βερούια - ΤΚ 59100

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

1.000 δρχ.

ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ

ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΑΦΟΙ ΠΑΤΣΙΚΑ Ε.Ε.

ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 10 - ΤΗΛ. (0331) 66.913 - 61.160

FAX (0331) 66.979

Σαν θαύμα της Παναγίας Σουμελά!...

από τον Νίκο Τσαχαρή

Τις προηγούμενες μέρες μέσα στην ντάλα του καλοκαιριού είχαμε συζητήσει στα δεκαπενταγουσιπτάτικα δοξαστικά, συνέβησαν περιστατικά που είτε χάθηκαν, είτε πέρασαν απαρατήρητα, είτε αδικήθηκαν απ' αυτούς που τα μνημόνευσαν.

Ήταν δύο περιστατικά ευχάριστα με πρωταγωνιστές πολιτικούς. Πράγμα που, θα συμφωνείτε φαντάζομαι, από μόνο του αποτελεί είδηση...

Το ένα μάλιστα από τα "περιστατικά" αυτά τυπώθηκε και σε μορφή φωτογραφίας:

Η μέση η Παναγία Σουμελά και δεξιά κι αριστερά της δύο εκπαιδευτικοί του ΠΑΣΟΚ (Κακλαμάνης - Τσοχατζόπουλος) έπαιξαν σκακιστικό παιχνίδι με τον πρόεδρο του Συλλόγου Νίκος Κωνσταντόπουλος.

Ο πρόεδρος του ΔΗΚΚΙ Δημήτρης Τσοβόλας.

Ήταν μια από τις ομορφότερες φωτογραφίες που έχω δει τα τελευταία χρόνια. Αν μάλιστα ήταν και απεικονισμένα μέσα στο κάδρο!...

Αλλά εβλεπες αυτή τη φωτογραφία, έκανες μια αυθόρμητη σκέψη; Για δεξ, η Παναγία η Σουμελά έπαιξε τους πολιτικούς όλων των κομμάτων και την κρατούν σαν αδερφάκια, την περιφρονούν, την προστατεύουν, την φροντίζουν με την ίδια φροντίδα.

Και αμέσως μετά, σκεφτόσουν: γιατί δεν κάνουν άραγε το ίδιο με την Παιδεία, την Υγεία, την εξωτερική πολιτική, τις συγκοινωνίες και όλα τα άλλα τέλως πάντων που είναι και θεμελιώδη τους. Δεν μπορούν ή μήπως δεν θέλουν; Κι αν δεν θέλουν, γιατί δεν θέλουν; Μήπως δεν τους ενδιαφέρουν;

Το δεύτερο περιστατικό δεν είναι περιστατικό, είναι λόγος, ο λόγος του Ακη Τσοχατζόπουλου για

το δράμα των Σέρβων του Κοσσυφοπεδίου.

Εκεί, λοιπόν, που τον είχαμε βαρεθεί να κρύβει λόγια, τώρα που όλοι σιωπούν, ο Ακης, σαν να τον φώτισε η Παναγία Σουμελά, μίλησε!

Και είπε την αλήθεια για την άγρια επιχείρηση εθνοκάθαρσης των Ουτσεκάνων κατά των Σέρβων του Κοσσυφοπεδίου με την ανοχή των ΝΑΤΟϊκών δυνάμεων.

Ήταν δύο περιστατικά που δείχνουν ότι... ακόμα και οι πολιτικοί μπορούν, όταν θέλουν, να λειτουργούν συναινετικά και να είναι ειλικρινείς.

Εκτός κι αν δεν μπορούν ή δεν θέλουν. Πράγμα που σημαίνει ότι τα δύο περιστατικά των ημερών πρέπει να τα αποδώσουμε σε θαύμα της Παναγίας Σουμελά!...

"ΕΘΝΟΣ" 17-8-1999

Εκμάθηση λύρας

ΣΤΗΝ ΕΥΞΕΙΝΟ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

Κάνουμε γνωστό στα μέλη και τους φίλους της Ευξείνου Λέσχης ότι άρχισαν οι εγγραφές στη Σχολή εκμάθησης λύρας.

Όσοι ενδιαφέρονται πρέπει να συναντηθούν με τον υπεύθυνο δάσκαλο μουσικής την Δευτέρα 13 Σεπτεμβρίου 1999 και ώρα 6 μ.μ. προκειμένου να ενημερωθούν γύρω από θέματα που αφορούν την φοίτηση και τις υποχρεώσεις των μαθητών.

Τα μαθήματα εκμάθησης ποντιακού χορού θα γίνονται στον ίδιο χώρο (απέναντι από τα γραφεία μας) κάθε Κυριακή ώρα 5 μ.μ. αρχίζοντας την Κυριακή 19 Σεπτεμβρίου 1999.

Για το τμήμα της χορωδίας (εγγραφές νέων μελών - πρόβες κλπ) όσοι ενδιαφέρονται να επικοινωνήσουν με το γραφείο της Λέσχης τηλ. 28356.

Η Εύξεινος Λέσχη Βέροιας πενθεί τον παλαιόμαχο πνευματικό της εργάτη Νίκο Σιδηρόπουλο

Εφυγε για πάντα από κοντά μας (20-9-99) ο ευρύτατα γνωστός στην κοινωνία της πόλης μας Νίκος Σιδηρόπουλος. Συγγενείς, φίλοι και προεχόντως η Εύξεινος Λέσχη Βέροιας πενθούμε για τον θάνατό του.

Οι περισσότεροι μα απλώς τον ξέραμε. Ελάχιστοι όμως, νομίζουμε, μπόρεσαν να τον γνωρίσουν πραγματικά και ν' ακριβοζυγιάσουν το βάρος του ποικίλου και πλούσιου πνευματικού του έργου που επαινέθηκε δημόσια καθώς και την υπέρμετρα καρτερική ψυχή του.

Διήνυσε το πιο δημιουργικό στάδιο της ζωής του σε μια έντονα ταραγμένη για τον τόπο μας εποχή.

Γι' αυτό κι απέναντι στο άγριο πεδίο των κοινωνικών συγκρούσεων ή στο ολισθηρό των μεμπτών συμπεριφορών, αιχμηρή, κατά κανόνα, υπήρξε κι η αξίνα του λόγου του.

Φρονούμε ότι δικαιούνταν πιο πολύ από πολλούς άλλους, πλουσιότατος ο ίδιος σ' εμπειρίες, προπάντων προσωπικές, να μιλάει για τα σημαντικά θέματα των ανθρώπων, γιατί βίωσε βαθύτατα κι εντονότατα το πνεύμα των ισχυρών αντιθέσεων του καιρού του αλλά και των καιρών μας.

Και νιώθοντας μέσα του, κατά τα μέτρα των ανθρώπινων δυνατοτήτων, σφριγηλή τη ρίζα της αρετής κινήθηκε με τον τρόπο που αυτός προτιμούσε να επιλέγει κάθε φορά, όπου κι αν την συνάντησε, την φτιασιδωμένη ιδεολογία, την υπέρμετρα παλλών θολών σκοπιμοτήτων.

Εζησε και αγωνίστηκε για περισσότερη εντιμότητα κι ανθρωπιά.

Η Εύξεινος Λέσχη Βέροιας έχει κάθε λόγο να τον θρηνεί, όχι βέβαια μόνο γιατί αποτελεί ένα επίλεκτο ιδρυτικό της μέλος, αλλά προπάντων γιατί της πρόσφερε κάθε δυνατή συνδρομή με συνέπεια και αποδοτικότητα, για να είναι σταθερά προοδευτική η παρέα της.

- Ο Θεός ν' αναπαύει την ψυχή σου!

- Καλό σου ταξίδι, αξέχαστε Νίκο!

ΕΥΧΕΣ

Αγαπητέ συνεργάτη μας, κ. Ανδρέα Ταταρίδη, ευχές πολλές για το νεοφώτιστο εγγονάκι σας Νικόλαο. Να σας ζήσει.

«Αργοναύτης»

ΡΑΔΙΟ ΤΥΠΟΣ FM 99,7 MHz
Η ραδιοφωνική εκπομπή της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας
ΚΑΘΕ ΔΕΥΤΕΡΑ
ΑΠΟΓΕΥΜΑ ΑΠΟ 6-8 μ.μ.

- Ο Ποντιακός Ελληνισμός του χθες, του σήμερα και του αύριου
- Η Ποντιακή ιστορία, η λαογραφία, τα ήθη και τα έθιμα

• Την εκπομπή παρουσιάζει ο Μελέτης Σιομανίδης

KONTA ΣΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΕΥΤΕΡΑ 8 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

Ελληνες του Πόντου

Από τον κ. Χρ. Μητσακόπουλο

Οι λίγες γραμμές που σπευδύνω μέσω της Καθημερινής, αφορούν στην ονομασία των Ελλήνων που επαναπατρίστηκαν (και επαναπατρίζονται) από την τέως ΕΣΣΔ.

Πολλές φορές τα ΜΜΕ (τηλεοράσεις, εφημερίδες κ.λπ.) αναφέρονται σε ειδήσεις για τους ανωτέρω, τους ονομάζουν "Ρωσοπόντιους"...

Μα, για όνομα του Θεού, γιατί αυτός ο "τίτλος";

Τι θα πει Ρωσοπόντιος; Αυτοί δεν είναι Έλληνες της διασποράς;

Γιατί, ορθώς, αναφερόμεθα σε Έλληνες της Βορείου Ηπείρου, της Αιγύπτου, της Ιμβρού και Τενέδου, της Κωνσταντινούπολης κ.ο.κ. και στην προκειμένη περίπτωση, όχι Έλληνες της Ρωσίας (ή αν θέλετε της τ. ΕΣΣΔ) αλλά Ρωσοπόντιους.

Αυτή η ονομασία είναι κατά τη γνώμη μου, η πρέ-

πουσα, ή ακόμη θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί η κατονομασία "Έλληνες του Πόντου". Έχω προσωπική αντίληψη της αγάπης τους προς την πατρίδα.

Υπηρέτησα (ήδη συνταξιούχος του ΥΠΕΣ) επί μακρόν στην Πρεσβεία μας στη Μόσχα και έχω πάμπολλα περιστατικά που αφορούν στην αγάπη τους προς την πατρίδα.

Αρκεί να σας αναφέρω ότι, παρ' όλους τους διωγμούς που υπέστησαν από το σταλινικό καθεστώς και, εν γένει, από τη σοβιετική "ισσοπολιτεία" έμειναν Έλληνες στα βάθη της ψυχής τους.

Διετήρησαν, χωρίς σχολεία, τη γλώσσα και, χωρίς εκκλησίες, τη θρησκεία (στο αθεϊστικό καθεστώς) και τα ήθη και έθιμά μας. Αυτοί που σας περιέγραφα εν ολίγοις, είναι οι "Ρωσοπόντιοι", κατ' εμέ, Έλληνες του Ευξείνου Πόντου ή Έλληνες της τέως ΕΣΣΔ ή της Ρωσίας.

"ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ" 25-2-96

Εύθυμα και σοβαρά

Η ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ

Του ΔΗΜ. ΨΑΘΑ

Δεν κάθησαν με σταυρωμένα χέρια οι Πόντιοι, κάτω απ' το μαχαίρι του δυνάστη.

Κατατρεγμοί αιώνων τους είχαν χαλυβδώσει τις ψυχές σε μια παθητική αντίσταση και καρτερία, αλλά τούτους τους καιρούς το

μαχαίρι έφτασε στο κόκκαλο και δεν υπήρχε άλλος τρόπος παρά ν' αντιμετωπισθή το όπλο με το όπλο.

Έτσι, μέσα απ' την απελπισία και την οργή, ξεπήδησε η ένοπλη αντίσταση των Ποντίων.

Βάση της ένοπλης αντίστασης στάθηκε η ιδέα της ανεξαρτησίας του Πόντου, που γεννήθηκε κι αυτή απ' την τελική πεποίθηση ότι εφ' όσον έμεναν κάτω απ' τον τούρκικο ζυγό, οι Έλληνες, δεν υπήρχε σωτηρία, αλλά μόνο ο τελικός τους εξολοθρευμός.

Για την πολιτική πλευρά του προβλήματος βρισκόταν ο Χρυσάνθος - μαζί με εξεχοντες Ποντίους - στις διασκέψεις της ειρήνης, ενημερώνοντας τον Ελ. Βενιζέλο και υποβάλλοντας τα σχετικά υπομνήματα με όλα τα στοιχεία που συνηγορούσαν υπέρ της ιδέας.

Αυτόν τον υπέρτατο πολιτικό αγώνα επρόκειτο να εξυπηρετήσει η ένοπλη αντίσταση, που σε τόσα πολλά θυμίζει τον υπέρ των όλων αγώνα της ανεξαρτησίας του 21.

Με τους άντρες που φεύγαν απ' τα εξοντωτικά τάγματα εργασίας και άλλους που φεύγαν από πόλεις και χωριά για να γλυτώσουν το μαχαίρι, άρχισε ο ένοπλος αγώνας των Ποντίων.

Σιγά-σιγά, όμως, οι λιγοστοί πληθαίνουν και με τον καιρό γεμίζουν από αντάρτες τα βουνά - του ανατολικού Πόντου και του δυτικού - στα ανατολικά πολεμούσαν στα παλληκάρια της εφτάκωμης Σάντας και τον θρυλικό αρχηγό τους, τον καπετάν Ευκλείδη, του οποίου το μοιρολόι θα τα ακούσετε και σήμερα ακόμα στα χωριά της Μακεδονίας, όπου ζούνε οι Σανταίοι κι όπου πέθανε ανάμεσα στους πρόσφυγες συντοπίτες του.

Αλλά το μεγαλύτερο βάρος της ένοπλης αντίστασης το σηκωνε ο δυτικός Πόντος.

Πλήθος αντάρτες απ' την Αμισό, τις άλλες πόλεις και τα χωριά της ενδοχώρας γεμίζουν τα βουνά και μέχρι την Τοκάτη υπήρχαν πολυάριθμα τμήματα, το καθένα με τον αρχηγό του, που όσο βλέπαν και μαθαίνουν για τους θανάσιμους εκποτισμούς και τις σφαγές, τόσο έβραζε η ψυχή τους κι έκαναν εξορμήσεις πότε στα τούρκικα χωριά, πότε ξεκινούσαν να συναντήσουν τους Τσέτες, τους Τζανταρμάδες ή και τον τούρκικο στρατό.

Μαζί με τους αντάρτες ήσαν και τα γυναίκοπαϊδά τους, που τα παίρνουν μαζί τους στις απάτητες βουνοκορφές για να γλυτώσουν απ' τη σφαγή.

Σε περιοχές δυσκολοπάτητες, δινόντουσαν οι μάχες, άγριες, πεισματικές, πράξενες, γιατί ενώ κροτάλιζαν τα πολυβόλα και βροντούσαν τα κανόνια - ο Κεμάλ είχε στείλει τακτικό στρατό για την αντιμετώπισή τους - κι ενώ οι μαυροφορεμένοι εκείνοι άντρες, κολλημένοι επάνω στα βράχια τους - ένα με τις πέτρες - σημάδευαν και ρίχναν, λίγο παραπίσω χιλιάδες γυναίκοπαϊδα προσεύχονταν με αγωνία ή ψέλναν ή κλαίγαν:

"Είχαμε και ορισμένα μέρη προσευχής, ιστορεί ένας πολεμιστής, σε κάθε μας τμήμα. Ενώ η μάχη συνεχιζόταν, ο άμαχος πληθυσμός με τους παπάδες προσευγότανε, κάνοντάς παρακλήσεις στην Υπεραγία Θεοτόκο".

Μάταια προσπάθησε ο Κεμάλ να καταβάλει τους αντάρτες. Μια αποστολή του Τοπάλ Οσμάν με τους Λαζούς του δεν έφερε κανένα αποτέλεσμα. Στάλθηκε ύστερα τακτικός στρατός, δόθηκαν άπειρες μάχες, γράφηκαν σελίδες αίματα και δόξας, που, αλλοίμονο, κανένας ιστορικός δεν μπόρεσε να διασώσει ολοκληρωτικά - χάθηκαν όλα μέσα στην τελική καταστροφή - και μόνο κομματιαστά και σκόρπια περισώθηκε το έπος της ένοπλης αντίστασης του Πόντου, στις αναμνήσεις των πολεμιστών και στις σελίδες των Ιστοριών, που γράψαν Πόντιοι συγγραφείς.

Αλλά το γεγονός ότι τελικά δεν μπόρεσε ούτε ο τακτικός τούρκικος στρατός να υποτάξει τους ανυπόταχτους, που μόνο με την σύμβαση της ανταλλαγής των πληθυσμών παράδωσαν τα όπλα και ήλθαν σώοι στην Ελλάδα, δείχνει την έκταση και την δύναμη του αντάρτικου του Πόντου.

Πενήντα χρόνια από τότε... Ας είναι οι λιγοστές αυτές γραμμές ένα ευλαβικό μνημόσυνο σε όσους έπεσαν, με το τουφέκι στο χέρι, ήρωες άγνωστοι των αγώνων της φυλής και της πολεμικής παράδοσης του Γένους, που πάντα διψούσε την λευτεριά και πάντα την πλήρωσε με το αίμα της ψυχής του. Ποιος τίμησε, όμως, εκείνους τους μαχητές; Ποια ελληνική κυβέρνηση τους θυμήθηκε ποτέ;

"ΝΕΑ" 12-9-72

ΤΡΙΣΑΓΙΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ

Θα τελεστεί τρισάγιο στη μνήμη του έφεδρου ανθυπολοχαγού Νικολάου Φωτιάδη του Γεωργ. στις 14-11-1999 και ώρα 12.00 π.μ. στον Ιερό Ναό του Προφήτη Ηλία στη Βέροια

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΙΜΩΜΕΝΟΥ

Ο Νικόλαος Φωτιάδης του Γεωργ. γεννήθηκε στη Λυβέρα Τραπεζούντας, περιοχή Ματσούκας Ευξείνου Πόντου, το έτος 1914. Πρόσφυγας έρχεται το 1922 στην Ελλάδα και στο χωριό Τετράλοφου Κοζάνης, μόλις 8 χρονών.

Σπούδασε στο Δημοτικό Σχολείο Τετράλοφου, στο Γυμνάσιο Κοζάνης και υπηρέτησε τη θητεία του το 1935 ως δόκιμος. Απολύεται ως Ανθυπολοχαγός με την κήρυξη του Ελληνο-Ιταλικού πολέμου του '40. Επιστρατεύεται ως έφεδρος Ανθυπολοχαγός. Έδωσε πολλές μάχες στα Ελληνοαλβανικά βουνά.

Προχωρώντας με νικηφόρες μάχες έφθασαν στο όρος Μοράβα. Εκεί δώσανε τέσσερις μάχες με το τάγμα τους και η καλά οχυρωμένη Μοράβα από τους Ιταλούς δεν έπεφτε η νεκρή πόλη. Μα ο ΝΙΚΟΛΑΟΣ με ψυχή Τραντέλενα αναλαμβάνει την 5η εξόρμηση εθελοντικά αφού έχει εξασφαλίσει και εθελοντές φαντάρους (κατ' ομολογία Συμπολεμιστού φαντάρου Ηρακλή Κωτιάδη) την 14η Νοεμβρίου του 1940 η μάχη άρχισε.

Το Μοράβα κατέλαβε ο λόχος του Νικόλα, ύψωσαν την Ελληνική Σημαία, μα ο Νικόλας έπεσε νεκρός από Ιταλικό βόλι. Έπεσε νεκρός ένας Τραντέλενας που γεννήθηκε στα βουνά της Ματσούκας και πέφτει νεκρός στα βουνά και στο όρος Μοράβας της Ηπείρου.

Ελαφρύ το χώμα σου
Δόξα και Τιμή στο όνομά σου
Νικόλα

Η Βέροια τιμά την μνήμη σου με μια οδό Νικ. Φωτιάδη.

Εμείς σήμερα την ημέρα που έπεσε Νεκρός την 14η Νοεμβρίου 1940 μετά από 60 χρόνια, κάνουμε αυτό το μνημόσυνο, σαν ελάχιστο φόρο τιμής σε σένα και σε όλους τους Συμπολεμιστές του.

Αιωνία σου η μνήμη

Τα ανίψια

Οι Συγγενείς

Οι Πατριώτες σου

και οι Φίλοι σου

Το Μητροπολιτικό μέγαρο της Αργυρούπολης. Ο, τι απόμεινε...

Η ΡΩΜΑΝΙΑ
ΚΙ ΑΝ ΠΕΡΑΣΕ
ΛΗΘΕΙ ΚΑΙ
ΦΕΡΕΙ ΚΙ ΑΛΛΟ